

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Formusatii Andrei, avocatul Tărîța Andriana în numele inculpatei și partea vătămată, Șuteac Iurie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2017, în cauza penală în privința lui

*Azeeva Liana Iurii, născută la XXXXX,
domiciliată în XXXXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 18.03.2016 - 28.04.2017;

instanța de apel: 20.05.2017 -21.06.2017;

instanța de recurs: 29.08.2017 - 25.10.2017;

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor în cauză în baza actelor din dosar,

c o n s t a ț ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți din 28 aprilie 2017, Azeeva Liana a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate inculpatei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că, inculpata Azeeva Liana la 23 ianuarie 2016, în jurul orei 17:00, aflându-se la domiciliul de pe str. XXXXX, întreținând relații de concubinaj cu Șuteac Iurii, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui conflict iscat între ei, a luat de pe masă cuțitul de bucătărie și intenționat i-a aplicat acestuia o lovitură în regiunea abdomenului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. 66 „D” din 06.02.2016, vătămări corporale grave, periculoase pentru viață sub formă de plagă tăiată-înțepată a peretelui anterior a abdomenului cu penetrare în cavitatea

abdominală și lezarea omentului mare, care putea apărea în urma acțiunii unui corp ascuțit-tăios cum ar fi cuțitul, acțiuni ce i-au fost încadrate la art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, cu calificativele „*violența în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familie asupra altui membru al familiei, ce a cauzat suferință fizică și vătămarea gravă a sănătății*”.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul a declarat apel prin care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei penale cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie excluse dispozițiile art. 90 Cod penal, fiindu-i stabilită cea cu închisoare pe termen de 6 ani, cu executare în penitenciar pentru femei de tip semiînchis, cu încasarea din contul acesteia a cheltuielilor judiciare în mărime de 57 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2017, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată parțial sentința în latura stabilirii pedepsei penale și pronunțată o nouă decizie după cum urmează:

Azeeva Liana a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de timp semiînchis.

S-a respins solicitarea procurorului cu privire la încasarea de la Azeeva Liana în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei.

4.1. În motivarea deciziei instanța de apel a constatat că, dispunând verificarea legalității și temeiniciei hotărârii atacate de către partea acuzării doar în latura stabilirii pedepsei penale, în raport cu probele examinate de prima instanță, ce n-au fost contestate de partea apărării atât la faza urmăririi penale, cât și la examinarea cauzei în fond și apel, în lipsa a careva cereri formulate în acest sens, prin prisma dispozițiilor art. 101 Cod de procedură penală, a conchis stabilirea certă de către instanța de fond, a vinovăției Azeeva Liana în comiterea violenței domestice, urmată de vătămarea intenționat gravă a integrității corporale a concubinului său, Șuteac Iurie, care fiind interogat la faza urmăririi penale, a cărui declarații au fost puse la baza sentinței de condamnare, a confirmat că, la 23 ianuarie 2016, în timpul întrebuințării băuturilor alcoolice și din motivul abuzului lor de către inculpată, care ca rezultat manifestă convulsii epileptice, între ei se iscase o ceartă, în rezultatul cărei concubina sa, Azeeva Liana, luând de pe masa din bucătărie cuțitul, l-a înjunghiat în abdomen (f. d. 22- 23), declarații confirmate de aceasta în cadrul interogatoriului în calitate de bănuită și învinuită, prin care a

recunoscut aplicarea concubinului unei lovituri cu cuțitul în regiunea abdomenului (f.d. 49-59).

Totodată, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a dat o apreciere, statuând la baza sentinței de condamnare raportul de expertiză medico-legală nr. 66 „D” din 06.02.2016, potrivit cărui la Șuteac Iurii au fost depistate leziuni corporale grave sub formă de plagă tăiat-înțepată a peretelui anterior a abdomenului cu penetrarea în cavitatea abdominală și lezarea omentului mare (f.d. 31).

Instanța de apel a respins versiunea formulată de inculpata Azeeva Liana și susținută de victima Șuteac Iurie, referitor la lezarea din imprudență a integrității corporale a celui din urmă, la momentul pretinselor convulsii epileptice, ținând în mână cuțitul de bucătărie.

Pe lângă faptul, că respectiva versiune este absolut aberantă și neprobată prin datele factice a cauzei, instanța de apel a conchis că pentru cauzarea vătămarilor corporale cu penetrare, este caracteristică depunerea efortului fizic, ce în cazul dat vine în susținerea declarațiilor inițiale a victimei referitor la aplicarea intenționată de către inculpată a loviturii cu cuțitul în abdomen.

Totodată, potrivit depozițiilor în calitate de specialist, depuse de medicul-psihiatru Negară Corneliu, inculpata Azeeva Liana suferă de tulburare mintală, condiționată de consumul excesiv de alcool, în rezultatul cărui fapt apare starea de agresiune, situație pe care a și invocat-o în cadrul urmăririi penale victima, Șuteac Iurie, ca premisă a faptei comisă de inculpată.

De altfel, în materialele cauzei penale nu sunt date referitor la diagnosticul invocat de inculpată epilepsie, potrivit extrasului din fișa medicală, ea manifestând tulburare mentală și de comportament ca rezultat al abuzului de alcool, cu stare de sevraj, fiind cu conștiință clară, orientată corect în propria persoană, timp și spațiu, accesibilă contactului verbal (f.d. 104). Aceste împrejurări denotă netemeinicia versiunii privind cauzarea din imprudență a vătămarilor corporale grave, pe care atât instanța de fond, cât și cea de apel au apreciat-o ca tentativa eschivării de la răspunderea și pedeapsa penală, fiind o modalitate de apărare. La toate acestea instanța de apel a concluzionat că, partea apărării nu a atacat cu apel sentința instanței de fond, ceea ce prezumă, acordul manifestat față de fapta reținută și încadrarea juridică a acțiunilor criminale.

Cât privește apelul declarat de către procuror, instanța de apel a menționat că, acesta este întemeiat, deoarece instanța de fond a aplicat eronat prevederilor Legii penale în redacția anului 2009 cu modificările ulterioare, care deși limita minimă

prevede pedeapsa închisorii pe termen de cinci ani, prin prisma art. 16 alin. (5) se plasează la categoria celor deosebit de grave, pedeapsa maximă fiind de 15 ani, în raport cu modificările operate în ea prin Legea nr. 196 din 28.07.2016 pusă în aplicare la 16.09.2016, care deși a mărit limita minimă la șase ani închisoare, prin micșorarea maximului pedepsei până la 12 ani închisoare, a plasat-o în categoria infracțiunilor grave prevăzută la art. 16 alin. (4) Cod penal, ce în situația din speță prin prisma art. 10 Cod penal, este una mai favorabilă, inclusiv prin aplicabilitatea dispozițiilor art. 72 alin. (1) lit. b) Cod penal, ce se referă la categoria penitenciarului de tip semiînchis, în care inculpata urmează să-și execute pedeapsa închisorii, beneficiind pe viitor de înlesnirile acordate la art. 20 alin. (4) lit. b) Cod penal.

Astfel, la stabilirea pedepsei penale, instanța de apel apreciind soluția instanței de fond cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 90 alin. (1) Cod penal, în situația punerii în aplicare a sancțiunii penale potrivit legii din 2009, ca fiind absolut eronată, în aspectul interdicțiilor stabilite la alin. (4) și ținând cont de gravitatea faptei comise, personalitatea inculpatei și circumstanța agravantă în care a comis crima - starea de ebrietate produsă de alcool, în lipsa circumstanțelor atenuante a cauzei, care de altfel n-au fost reținute nici de către instanța de fond, în situația nerecunoașterii vinovăției și în lipsa unei căințe sincere pentru fapta comisă, instanța de apel a conchis necesitatea stabilirii pedepsei închisorii în limita sancțiunii art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

Cât privește solicitarea procurorului de încasare de la inculpată a cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei, pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală, instanța de apel a respins-o, reieșind din obligația pozitivă a statului, în sensul art. 6 par. 2 a Convenției, de a demonstra vinovăția persoanei, sarcina probațiunii fiind pusă în seama organului de urmărire penală și procuror, persoana acuzată de un delict beneficiind de „prezumția nevinovăției”, stipulată la art. 8 Cod de procedură penală, fiind liberate de obligația demonstrării nevinovăției. Totodată, instanța de apel a făcut trimitere la dispozițiile art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod procedură penală potrivit căror *„expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale”, alin. (2) aceleași norme stipulând, că “plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat”*. De rând cu aceasta instanța a menționat și dispoziția art. 15 alin. (1) a Legii RM nr. 1086 din 23.06.2000 Cu privire la expertiza judiciară, constatările tehnico-științifice și medico-legale, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărei *„Expertiza judiciară se efectuează la ordonarea organului de urmărire penală, a procurorului, a*

organului împuternicit să examineze cazurile cu privire la contravențiile administrative, a instanței judecătorești din oficiu sau la cererea părților, în conformitate cu legislația de procedură penală, de procedură civilă, legislația cu privire la contravențiile administrative și cu prezenta lege”.

Astfel ținând cont de faptul, că expertiza medico-legală a fost dispusă de către organul de urmărire penală în vederea constatării gradului prejudiciabil a vătămarilor corporale, ce la rândul său au determinat încadrarea juridică a faptei, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii ce este pusă în sarcina părții acuzării, instanța a respins solicitarea procurorului ca fiind nefondată.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către procuror, avocatul Tărița Andriana în numele inculpatei Azeeva Liana și partea vătămată, Șuteac Iurie.

5.1. Procurorul în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, în partea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să se dispună încasarea în contul statului de la Azeeva Liana a cheltuielilor de judecată în sumă de 57 lei.

În motivarea recursului, procurorul susține că, instanța de apel eronat a apreciat legislația națională cu privire la cheltuielile de judecată, mai mult hotărârea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază.

5.2. Avocatul Tărița Andriana în numele inculpatei Azeeva Liana, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței Judecătoriei Bălți din 28 aprilie 2017.

Susține că, instanței de apel a înrăutățit situația inculpatei, mai mult aceasta nu este de acord cu motivarea deciziei atacate.

5.3. Partea vătămată, Șuteac Iurie, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței Judecătoriei Bălți din 28 aprilie 2017.

Recurentul, susține că inculpata nu se face vinovată de cele încriminate, mai mult, acesta este vinovat că de la bun început nu a spus adevărul și anume că inculpata suferă de o boală mentală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, este vădit neîntemeiat.

6.1. Cu referire la recursul declarat de către procuror, Colegiul penal indică că, recurentul invocă drept temeiuri pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului când hotărârea instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

Analizând aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că, nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat.

Conform prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpata în bugetul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale în sumă de 57 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece instanța de apel și-a motivat soluția în această parte, care a fost expusă pe larg la pct. 4.1. din prezenta decizie, soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune.

Potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate

Șuteac Iurii, pentru constatarea vătămarilor corporale cauzate, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpată.

Mai mult, Colegiul penal reține că, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea procurorului, plățile necesare pentru efectuarea expertizei în mod obligatoriu, pentru constatarea: gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat prin prisma prevederilor art. 158 Cod de procedură penală.

Astfel, suma de 57 lei solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpata Azeeva Liana în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 66 „D” din 06.02.2016 (f.d. 31).

Potrivit prevederilor art. 143 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale. Dispoziție alin. (2) al aceleiași norme stipulează că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Ca urmare, Colegiul conchide că, temeiurile indicate de procuror nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezentei erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

6.2. Cât privește recursurile declarate de către avocatul Tărîța Andriana în numele inculpatei și partea vătămată Șuteac Iurii, Colegiul penal menționează că deși recurenții în recursurile declarate nu indică nici un temei prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, din textul acestora reiese că aceștia nu sunt de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de apel, temei prevăzut la pct. 10) alin. (1) al articolului menționat.

Astfel, temeiul prevăzut de pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal consideră că, temeiul pentru recurs semnalat de recurenți nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 7, 61,75 Cod penal.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că, la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul încriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală să fie luate în considerație după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Mai mult, Colegiul penal susține poziția instanței de apel care a constatat că, *instanța de fond a aplicat eronat prevederilor Legii penale în redacția anului 2009 cu modificările ulterioare, care deși limita minimă prevede pedeapsa închisorii pe termen de cinci ani, prin prisma art. 16 alin. (5) se plasează la categoria celor deosebit de grave, pedeapsa maximă fiind de 15 ani, în raport cu modificările operate în ea prin Legea nr. 196 din 28.07.2016 pusă în aplicare la 16.09.2016, care deși a mărit limita minimă la șase ani închisoare, prin micșorarea maximului pedepsei până la 12 ani închisoare, a plasat-o în categoria infracțiunilor grave prevăzută la art. 16 alin. (4) Cod penal, ce în situația din speță prin prisma art. 10 Cod penal, este una mai favorabilă, inclusiv prin aplicabilitatea dispozițiilor art. 72 alin. (1) lit. b) Cod penal, ce se referă la categoria penitenciarului de tip semiînchis, în care inculpata urmează să-și execute pedeapsa închisorii, beneficiind pe viitor de înlesnirile acordate la art. 20 alin. (4) lit. b) Cod penal, astfel, Colegiul penal respinge ca fiind nefondate alegațiile apărării precum că, instanța de apel a înrăutățit situația inculpatei.*

Reieșind din circumstanțele constatate, Colegiul penal apreciază justețea concluziilor instanței de apel în partea individualizării pedepsei stabilite inculpatei, acestea fiind în concordanță cu circumstanțele cauzei și personalitatea acesteia.

Din considerentele enunțate, apreciind că temeiul pentru recurs, invocat de recurenți, nu și-a găsit confirmare și nu au fost identificate alte temeiuri, care

examine din oficiu, să impună necesitatea casării hotărârii judecătorești atacate, Colegiul penal conchide că recursurile ordinare urmează a fi declarate inadmisibile, deoarece sunt vădit neîntemeiate, or la emiterea hotărârii instanța de apel nu au comis nici-o eroare de fapt și de drept la individualizarea și stabilirea pedepsei inculpatei.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Formusafii Andrei, avocatul Tărîța Andriana în numele inculpatei și partea vătămată, Șuteac Iurie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2017, în cauza penală în privința lui *Azeeva Liana Iurii*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la **22 noiembrie 2017**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan